

Riktlinjer för skolplikts- bevakning

Dokumentnamn
Beslutsinstans
Beslutad
Reviderad
Giltig till
Diarienummer

Riktlinjer för skolpliktsbevakning
Barn- och utbildningsnämnden
2019-12-10
2023-07-01
tills vidare
BOUN.2019.103

Innehållsförteckning

1. Riktlinjer för skolpliktsbevakning	2
2. Skolplikt.....	2
2.1 När skolplikten inträder och upphör	2
2.2 Ansvar för skolplikt	3
2.3 Ledighet och befrielse	3
2.4 Annat sätt att fullgöra skolplikten	3
2.5 Längre utlandsvistelse.....	4
2.6 Föreläggande och vite	4
3. Skolornas arbete	4
3.1 Främja och förebygga	4
3.2 Uppföljning av frånvaro	4
3.3 Frånvaroorsaker	5
3.4 Anmälan till huvudman.....	5
4. Barn- och utbildningsförvaltningens arbete.....	5
4.1 Skolpliktsbevakning	5
4.2 Hantering av anmälningar om betydande frånvaro.....	5
4.3 Kontakt med andra huvudmän	6
4.4 Uppföljning och rapportering av frånvaro till nämnden	6
5. Barn- och utbildningsnämnden.....	6

1. Riktlinjer för skolpliktsbevakning

Dessa riktlinjer klargör hur skolpliktsbevakningen sker i Gnesta kommun och hur frånvaro följs upp och hanteras. Riktlinjerna grundar sig i följande lagrum och styrdokument:

- 7 kap. skollagen (2010:800) om skolplikt och rätt till utbildning
- 24 kap. skollagen om särskilda utbildningsformer
- 4 kap. 8 § skolförordningen (2011:185) om anmälningsskyldighet vid frånvaro
- Arbetet med att främja närvaro och att uppmärksamma, utreda och åtgärda frånvaro i skolan, Skolverkets allmänna råd, SKOLFS 2012:34

2. Skolplikt

Alla barn i Sverige har skolplikt och en lagstadgad rätt till utbildning. Huvudregeln är att skolplikten inträder det år barnet fyller sex år och till och med utgången av vårterminen det tionde skolåret efter det att barnet börjat fullgöra sin skolplikt.

Skolplikten innebär att grundläggande utbildning är obligatorisk och att barnet måste delta i den utbildning som anordnas, om barnet inte är sjukt eller har annat giltigt skäl att utebli. Skolplikten regleras i 7 kap. skollagen (2010:800).

Om särskilda skäl föreligger börjar skolplikten att gälla det år barnet fyller sju år. Uppskjuten skolplikt prövas alltid av hemkommunen efter ansökan från barnets vårdnadshavare.

2.1 När skolplikten inträder och upphör

Barn har skolplikt från höstterminen det år barnet fyller sex år. Om det finns särskilda skäl kan barnet få uppskjuten skolplikt, det vill säga att barnet inte börjar i någon av de obligatoriska skolformerna förrän höstterminen det kalenderår barnet fyller sju år. Ett barn kan även tas emot i förskoleklassen höstterminen det kalenderår barnet fyller fem år, men då anses inte barnet skolpliktigt. För elever som ska börja i anpassad grundskola behöver inte förskoleklassen fullgöras.

Huvudregeln är att skolplikten upphör vid utgången av vårterminen det tionde året efter det att eleven börjat fullgöra sin skolplikt. Skolplikten kan i vissa fall upphöra tidigare eller senare. Om en elev har uppnått de kunskapskrav som minst ska uppnås före utgången av vårterminen det tionde året (elfte året i specialskolan) upphör skolplikten för den eleven.

Om en elev inte har gått ut högsta årskursen när skolplikten annars skulle ha upphört, ska skolplikten i stället upphöra ett år senare, dock senast när eleven fyller 18 år. Det här är till exempel aktuellt när det gäller elever som har gått samma årskurs flera gånger.

2.2 Ansvar för skolplikt

Ansvar för att skolplikten fullgörs är tredelat mellan vårdnadshavare, hemkommun och huvudman.

Gnesta kommun som hemkommun och huvudman ska se till att eleverna i dess förskoleklass, grundskola och grundsärskola fullgör sin skolgång. Hemkommunen ska se till att skolpliktiga barn som inte går i någon av dessa skolformer på annat sätt får sin rätt till utbildning tillgodosedd. Hemkommunen är den kommun där eleven är folkbokförd, stadigvarande vistas eller för tillfället uppehåller sig.

Huvudmän för fristående skolor eller kommunala skolor utanför Gnesta kommun ska snarast meddela barn- och utbildningsförvaltningen när en elev från Gnesta börjar och slutar vid deras skola. På samma sätt ska dessa huvudmän snarast anmäla till barn- och utbildningsförvaltningen när en elev från Gnesta är frånvarande i betydande omfattning. Detta gäller oavsett orsak. Anmälan görs i en e-tjänst via Gnesta kommuns webbplats. Gnesta kommuns rutiner för anmälan av frånvaro för elever i skola med en annan huvudman ska delges berörda skolor vid terminsstart i augusti eller då elev börjar på skolan under läsårets gång.

Den som har vårdnaden om ett skolpliktigt barn ska se till att barnet fullgör sin skolplikt.

2.3 Ledighet och befrielse

Rektor kan bevilja en elev kortare ledighet. Rektor får uppdra åt någon annan att fatta beslut om ledigheter upp till tio dagar. Om det finns synnerliga skäl får längre ledighet beviljas. Ett beslut om ledighet ska alltid grundas på en samlad bedömning av elevens skolsituation. Omständigheter som kan ligga till grund är frånvarons längd, elevens studiesituation, möjligheterna att på olika sätt kompensera den förlorade undervisningen samt hur angelägen ledigheten är för eleven.

En elev får på begäran av elevens vårdnadshavare befrias från skyldighet att delta i obligatoriska inslag i undervisningen om det finns synnerliga skäl. Ett sådant beslut får avse enstaka tillfällen under ett läsår. Rektor beslutar om befrielse.

2.4 Annat sätt att fullgöra skolplikten

Ett skolpliktigt barn får medges rätt att fullgöra skolplikten på annat sätt (24 kap. skollagen). För att detta ska beviljas krävs att den verksamhet som erbjuds barnet framstår som ett fullgott alternativ till utbildning, behovet av insyn i verksamheten kan tillgodoses och att det ska finnas synnerliga skäl. Bestämmelsen ska tillämpas med stor restriktivitet.

Beslut om att få fullgöra skolplikten på annat sätt fattas av hemkommunen och får bara avse ett år i taget. Om hemkommunen beslutar att en elev ska få fullgöra skolplikten på annat sätt innebär det att kommunens ansvar för att finansiera barnets utbildning upphör.

2.5 Längre utlandsvistelse

Om barnet flyttar utomlands permanent, och därmed inte längre är folkbokförd i landet, upphör skolplikten. Skolplikten upphör även i de fall då barnet fortfarande är folkbokfört i landet men där hemkommunen bedömer att barnet varaktigt vistas utomlands. Beslut om att skolplikten upphör fattas av hemkommunen.

2.6 Föreläggande och vite

Den som har vårdnaden om ett skolpliktigt barn har en skyldighet att se till att barnet fullgör sin skolplikt. Om vårdnadshavarna inte gör vad de kan för att få eleven att gå till skolan har barn- och utbildningsnämnden möjlighet att besluta om att förelägga elevens vårdnadshavare att fullgöra sina skyldigheter. Föreläggandet får förenas med vite. Sådana ärenden bereds av barn- och utbildningsförvaltningen.

3. Skolornas arbete

3.1 Främja och förebygga

Varje skola ska bedriva arbete för att främja närvaro och förebygga frånvaro. Elevhälsan och eleverna ska vara delaktiga i det främjande arbetet. Exempel på faktorer som främjar närvaro är goda relationer, trygghet, arbetsro, ordningsregler, delaktighet, särskilt stöd samt att undvika håltimmar i schemalaggningsen. För att främja skolnärvaro bland eleverna arbetar Gnesta kommuns skolor utifrån rutinen Skolspåret. Skolspåret har utformats för att hjälpa skolornas personal att följa en likvärdig rutin i arbetet med att öka skolnärvaron.

För att förebygga frånvaro ansvarar rektor för att skolan har rutiner för att informera elever och vårdnadshavare om skolplikten, konsekvenser av längre frånvaro och att frånvaro kan försvåra för eleven att nå skolans mål. Skolan ska även informera om hur frånvaro registreras samt om att ogiltig frånvaro införs i terminsbetyget.

En vårdnadshavare är skyldig att anmäla om eleven är förhindrad att delta i utbildningen. Skolan ska informera vårdnadshavare samma dag som eleven varit oanmält frånvarande och på vilket sätt.

3.2 Uppföljning av frånvaro

Rektor ansvarar för att skolan har rutiner för kontinuerlig frånvarorapportering och att personalen känner till rutinerna. All frånvaro ska registreras dagligen. Rutinerna ska göra det möjligt att snarast uppmärksamma och ha en samlad bild av elevens frånvaro. Rektor ansvarar för att skolan följer upp en elevs frånvaro. Information om en elevs frånvaro ska alltid ges vid överlämnade till annan skola.

3.3 Frånvaroorsaker

Beviljad frånvaro räknas som giltig. Det kan till exempel vara en anmäld sjukdom av vårdnadshavaren, en av skolan beviljad ledighet eller befrielse från undervisningen. Frånvaro räknas som ogiltig om eleven uteblir från en del eller hela skoldagen utan att vara sjuk eller blivit beviljad ledighet.

En elevs frånvaro kan gälla enstaka tillfällen eller vara mer sammanhängande. En elevs frånvaro ska följas upp och anmälas oavsett om den är giltig eller ogiltig.

3.4 Anmälan till huvudman

Om en elev har upprepad eller längre frånvaro ska rektor, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövt. Skolan kan på så sätt fånga upp om det finns andra bakomliggande orsaker, som exempelvis svårigheter i skolan. Utredningen ska genomföras i samråd med elev, elevens vårdnadshavare och med elevhälsan.

När en elev har betydande frånvaro ska rektor snarast göra en anmälan till barn- och utbildningsförvaltningen/elevens hemkommun. Betydande frånvaro är frånvaro som sträcker sig över längre sammanhängande perioder. Ett riktmärke för betydande frånvaro är mer än 20 procent av schemalagd undervisning. Skolan fortsätter åtgärdsarbetet även efter det att anmälan har gjorts. Finns anledning att misstänka att eleven far illa ska skolan omedelbart göra en anmälan till socialtjänsten. Rektors ansvar för en frånvarande elev kvarstår alltid så länge eleven är inskriven i skolan även då huvudman och eventuellt andra myndigheter är inkopplade.

Barn- och utbildningsförvaltningen ansvarar för att följa upp anmälningar till huvudman och vidtar åtgärder vid behov.

4. Barn- och utbildningsförvaltningens arbete

4.1 Skolpliktsbevakning

En gång per månad sker en kontroll av att alla elever folkbokförda i Gnesta kommun har en skolplacering. I de fall då en elev saknar skolplacering, kontaktar barn- och utbildningsförvaltningen vårdnadshavaren för att utreda var eleven befinner sig. Om kontakt ej erhålls med vårdnadshavare till en elev som inte har någon skolplacering, görs en anmälan till socialtjänsten.

4.2 Hantering av anmälningar om betydande frånvaro

Barn- och utbildningsförvaltningen följer upp anmälningar till huvudman angående elever med betydande frånvaro. Barn- och utbildningsförvaltningen uppmanar vårdnadshavare och elev att yttra sig på avsedd blankett. En bedömning görs om skolan respektive vårdnadshavaren gjort sitt yttersta för att få eleven till skolan samt

om skolans insatser varit tillräckliga. Ärendet följs kontinuerligt upp i samverkan med skolan.

Om en skolpliktig elev inte fullgör sin skolgång och det beror på att elevens vårdnadshavare inte har gjort vad denne är skyldig att göra för att det ska ske, får barn- och utbildningsnämnden förelägga elevens vårdnadshavare att fullgöra sina skyldigheter. Ett sådant beslut kan fattas först när alla tänkbara åtgärder har genomförts. Föreläggandet kan förenas med ett vite, det vill säga böter. Barn- och utbildningsförvaltningen bereder ärendet till nämnd.

4.3 Kontakt med andra huvudmän

Huvudman/rektorer för en fristående skola eller en kommunal skola utanför Gnesta kommun är skyldiga att anmäla till Gnesta kommun om en elev från Gnesta börjar eller slutar vid skolan eller är frånvarande i betydande omfattning. Detta gäller oavsett orsak.

Barn- och utbildningsförvaltningen ska delge berörda skolor Gnesta kommuns rutiner för anmälan av frånvaro vid terminsstart i augusti eller då en elev börjar på skolan under läsårets gång.

4.4 Uppföljning och rapportering av frånvaro till nämnden

Barn- och utbildningsförvaltningen ska systematiskt följa upp frånvaron för att få en samlad bild av elevernas frånvaro. En sammanställning av frånvarosituationen i kommunens skolor redovisas till barn- och utbildningsnämnden en gång per år.

En enskild elevs frånvaro ska anmälas till barn- och utbildningsnämnden i de fall då

- en elev vid Gnesta kommuns skolor fortfarande är ogiltigt frånvarande i betydande omfattning trots omfattande insatser från skolan i enlighet med fastställda rutiner
- en anmälan om frånvaro i betydande omfattning inkommer från en skola med annan huvudman
- en elev har frånvaro i betydande omfattning oavsett orsak (även vid exempelvis ledighet, utlandsvistelse eller andra orsaker).

5. Barn- och utbildningsnämnden

Barn- och utbildningsnämnden ska hållas uppdaterad om frånvaron i kommunen och ta del av en sammanställning över frånvaron årligen. Om det förekommer hög frånvaro i en enskild skola eller klass bör nämnden även få ta del av den informationen.

Nämnden bör även vara insatt i vilka insatser som görs från förvaltning och skolor för att komma tillrätta med hög frånvaro. Nämnden kan besluta om ett föreläggande, som kan förenas med vite, till vårdnadshavarna om de inte fullgjort sin skyldighet att se till att barnet fullgör skolplikten.